

กรณีศึกษา “ องค์กรชุมชนศาลานวัดตะโหนดกับการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน ”

A Case Study : Tamod Temple Yard Assembly and
Sustainable Natural Resources Management

โดย : นายอุดม พงศ์ศรีวัฒน์
 นายเอกภพ เพิ่มพูล
 นายปิยะ ศรีไหม
 นางสาวพินิดา รักษา

ฝ่ายป่าชุมชน
สำนักงานป่าไม้เขตสงขลา
พ.ศ. 2544

บทคัดย่อ

" สภาลานวัดตะไหมด " ตั้งอยู่ที่วัดตะไหมด หมู่ที่ 3 ตำบลตะไหมด อำเภอตะไหมด จังหวัดพัทลุง เป็นองค์กรชุมชนแบบไม่เป็นทางการ (Informal Organization) เกิดขึ้นจากความต้องการของชาวบ้านที่จะแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยอาศัยวัดเป็นจุดศูนย์กลาง เนื่องจากราษฎรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เริ่มจากการพูดคุยกันในชุมชนก่อน และต่อมาได้เชิญบุคคลทุกสาขาอาชีพในพื้นที่เข้ามาร่วมประชุมกันอย่างน้อยเดือนละครั้ง สถานที่ คือ ลานวัดตะไหมด จึงเป็นที่มาของชื่อ " สภาลานวัดตะไหมด "

การดำเนินงาน

การดำเนินงานของสภาลานวัดตะไหมด ครอบคลุมพื้นที่บริเวณวัดตะไหมดและหมู่บ้านใกล้เคียง มีการดำเนินงานหลายด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านสังคม ได้แก่ งานด้านสุขภาพอนามัย, สาธารณูปโภค, ความปลอดภัยในทรัพย์สิน, การคมนาคม, ยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น
 2. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การส่งเสริมการอาชีพ, ธุรกิจชุมชน, ส่งเสริมการออมทรัพย์ เป็นต้น
 3. ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้แก่ การส่งเสริมการใช้ภาษาไทย เอกลักษณ์ไทย อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นต้น
 4. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การส่งเสริมให้ชุมชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะทรัพยากรป่าไม้ ได้สนับสนุนชุมชนให้จัดตั้ง " ป่าชุมชนเขาหัวช้าง " ขึ้น ณ หมู่ที่ 9 ตำบลตะไหมด อำเภอตะไหมด จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ประมาณ 2,000 ไร่ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เป็นอย่างดี
- สภาลานวัดตะไหมดเป็นตัวอย่างของการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น อันเป็นวิถีทางหนึ่งที่ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมจัดการชุมชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) และรัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ตลอดจนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 อีกด้วย